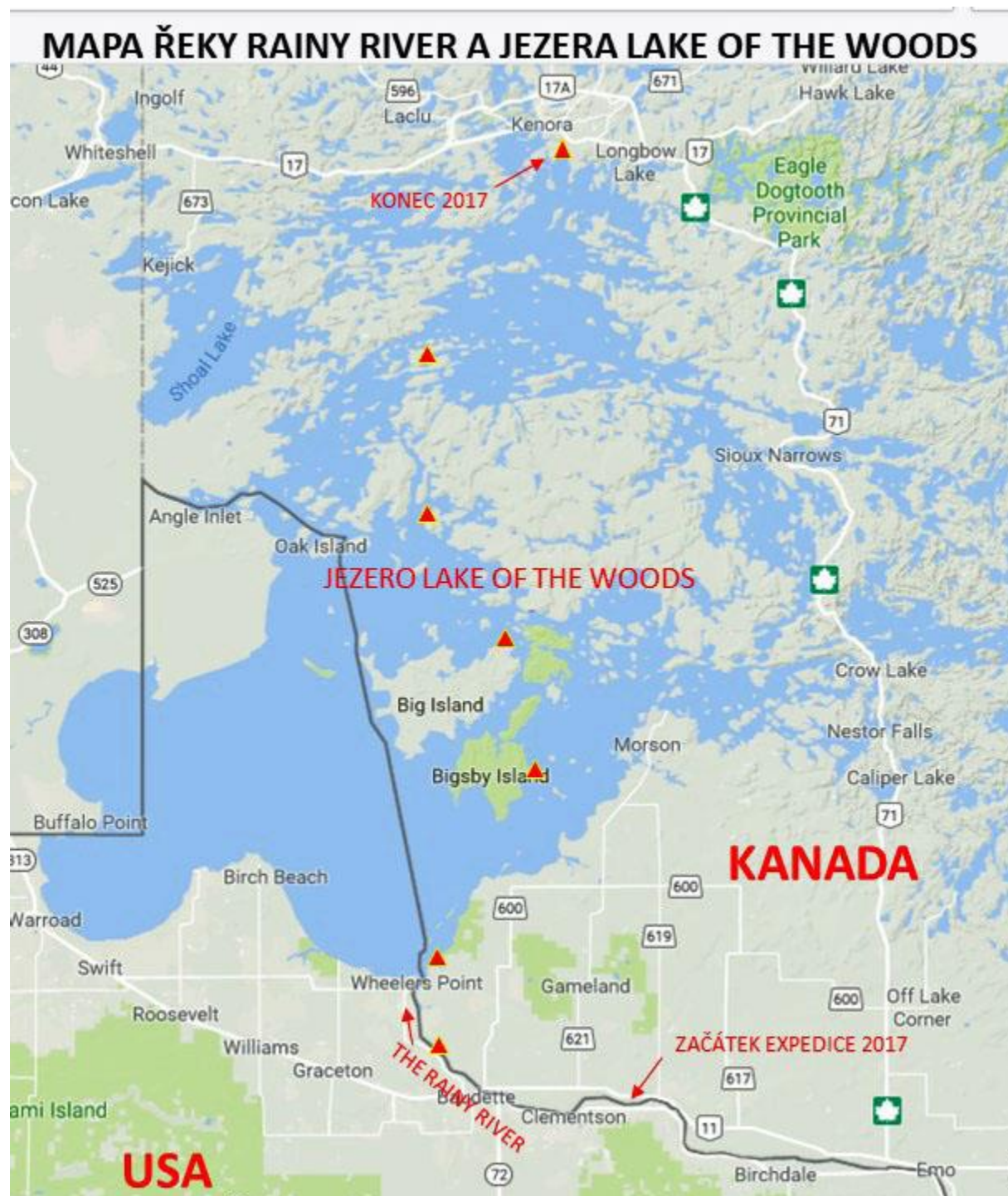

PO STOPÁCH KANADSKÉ HISTORIE

Pokračování cesty na kánoi sólo sledující historickou vodní trasu kanadských Voyageurů: Rainy River, jezero Lake of the Woods, Kenora.

(26. srpna – 2. září, 2017).

Jan Soukup

Ó jaký to velkolepý pocit, držet opět pádlo. Mé ruce v bezprstých kožených rukavicích s prsty jedné nedočkavými až se obalí okolo jeho dřívku a ta druhá až zabalí baňaté téčko na jeho konci v pevném sevření. Paže rozechvělé netrpělivostí pohanět kánoe k neznámým dobrodružstvím za vzdálenými horizonty. Všechno je už dávno zajeté, není třeba žádného obnovujícího tréninku. Je to stejná rutina jako je jízda na kole, plavání, odpích od odrazové zóny běžek, protlačení pat ve třmenech sedla a rozpumpování koně ke skoku přes plot - něco, co se nedá zapomenout. Pohybovat se zase na svých dvou nohách po holém povrchu matičky Země, žít bez stropu nad hlavou jiného, než je vysoká obloha, cítit hřejivé slunce na holých zádech, vnímat vůni pryskyřice i vlhkosti větrem hnaného deště za zdravého pohybu pod ochranou goretexové větrovky. Vůně ozonu po přechodu bouřky. Střídající se scény denních proměn krásy přírody zakončené hřejivou terapií u plamenů večerního táboráčku. Je to ta stará touha, která mě láká stejně, jako pud lososa k vytření u pramenů řeky, kde se vylíhl. Je to návrat, který ve mně osvobozuje instinkty zděděné už po předcích z doby kamenné. Ozývá se snad i těch pár procent Neandrtálce, kterého nosím mezi svými geny? To všechno povznáší ducha, bystří akutní pozornost a oživuje proudění adrenalinu k překonávání toho, co dělá dobrodružství dobrodružstvím – nepředvídané překážky a nebezpečí, včetně toho ultimátního. To pro pravé dobrodružství musí číhat někde v šerém pozadí, ale musí být drženo moudrostí a zkušeností stále v šachu – nebezpečí smrti.

š

Spuštění do řeky Rainy river

Dnešek je vzrušujícím jiný, než všechny dny předcházející, spojené s mou osamělou vodní poutí na kánoi až sem z Montrealu. I když je to den studený a větrný, s deštěm obtěžkanou olověnou oblohou, je v něm pro mě slavnostní atmosféra. Proč? Ode dneška totiž konečně opět pádluji se svou osvědčenou partnerkou, jedinou, na kterou se mohu spolehnout a s kterou se mohu shodnout při tomhle bláznivém dobrodružství - mojí ženou Milenou. Jak bylo tohle všechno najednou možné? Rozhodli jsme totiž oba společně, že Milena odejde již také do penze. Měla výborně placenou manažérskou pozici a mohla v ní ještě mnoho let zůstat. Ale politikou toxické pracovní prostředí na ni ukládalo stále větší váhu stresu a podlamovalo její zdraví. Vzala si proto volno na to, aby si odpočinula a v klidu si promyslela všechny detaily svého důležitého rozhodnutí. Shodli jsme se, že cestování ve dvou na kánoi kanadskou divočinou k tomu poskytně to nejplodnější prostředí. Udělali jsme tak rychlou přípravu. Blížil se již konec srpna, z léta moc nezbyvalo. Tandemovou kánoi i lehký stan s pohodlným prostorem pro dva jsme měli již od předloni, kdy se ke mně Milena měla připojit na cestu podél pohraniční vodní trasy od jezera Superior do Fort Frances. Tehdy si však nešťastně zlomila nohu těsně před odjezdem a musela svou účast zrušit.

Ted' zbývalo jen vyřešit logistiku vyplutí. Kde spustíme kánoi a kde uschováme Jeep, než se k němu vrátíme? Celou cestu z Edmontonu přes prerie jsem sumíroval, že zajedeme až do Fort Frances a zaplatíme mému osvědčenému taxikáři Dougovi, aby nás odvezl k místu na řece Rainy River, kde jsem byl vloni nucený zakončit. Potom ho necháme odvézt Jeep ke svému domku ve Fort Frances k jeho úschově. Když jsme se však probudili v motelu první usedlosti, kam jsme dorazili k řece, do deštivého větrného rána, vyplynul mi v mysli nový nápad. Místo, abychom zajížděli velkou oklikou proti proudu do Fort Frances, otočíme po proudu a zkusíme najít pozemek s domkem na břehu řeky, kde jsem vloni skončil. Zeptáme se, zda by nám dovolili spustit u nich kánoi – přesně tam, kde jsem přerušil – a snad i zda bychom u nich na pozemku mohli zanechat naše vozidlo. Vše klaplo do puntíku. Pozemek jsem našel a starší dáma, která se tu starala o dětský potěr, zatímco rodiče byli v páci, mě poznala pamatujíc si mě z loňska. Ochotně se vším souhlasila a ukázala, kde mám zaparkovat Jeep. Potom jsme se již jen s Milenou převlékli a pečlivě jsme naložili kánoi spuštěnou v rákosí u břehu řeky. Byl mizerný den, který vyžadoval obleky z goretextu, Milena v kulichu a já v klobouku naraženém až po uši. Ale hrálo nás štěstí z dobře vyřešeného a vykonaného začátku plavby. K mému potěšení Mileně se situace líbila a byla plná humoru z pocitu konečné volnosti. Studený vítr foukal naštěstí zezadu, ve směru proudu řeky a tak plavba rychle ubíhala. Někdy kolem druhé jsme tak podjeli již most silnice hraničního přechodu do států a další plavba rychle opouštěla známky civilizace. O dvě hodiny později jsme již hledali nějaké tábořiště. Území podél břehů bylo stále ještě rozparcelované do soukromých pozemků, ale teď už to byly jen farmy s řídkým obydlením, které nebylo v zeleni vidět. Vzhledem k mé nešťastné zkušenosti s jedovatým břečťanem jsme byli vrcholně opatrní s vybíráním místa pro tábor. Viděli jsme jedovatý břečťan prakticky ve všem, co na březích rostlo. Zavrhli jsme tak pár jinak hezkých míst, až Milena konečně spatřila úzký pruh nízkým stavem vody obnažené pláže za lesem rákosí, která se prokázala slibnou. Měli jsme tu poměrně pohodlný večer, i když nás ráno ve stanu probudil hlas farmáře – majitele. Ten se sem jen s těžkostí protloukl s malým motorovým člunem mělčinou, aby nám ohlásil, že se nacházíme na soukromém pozemku. Omluvili jsme se, ale protože jsme hodlali hned místo opustit, vše skončilo přátelsky. Nestálo za to argumentovat, ale technicky, záplavový pruh břehu řeky, na kterém jsme tábořili, až po hranici nejvyšší vody, je klasifikovaný jako „crown land“ (státní pozemek) a tudíž jsme nikomu soukromí nepřekračovali.

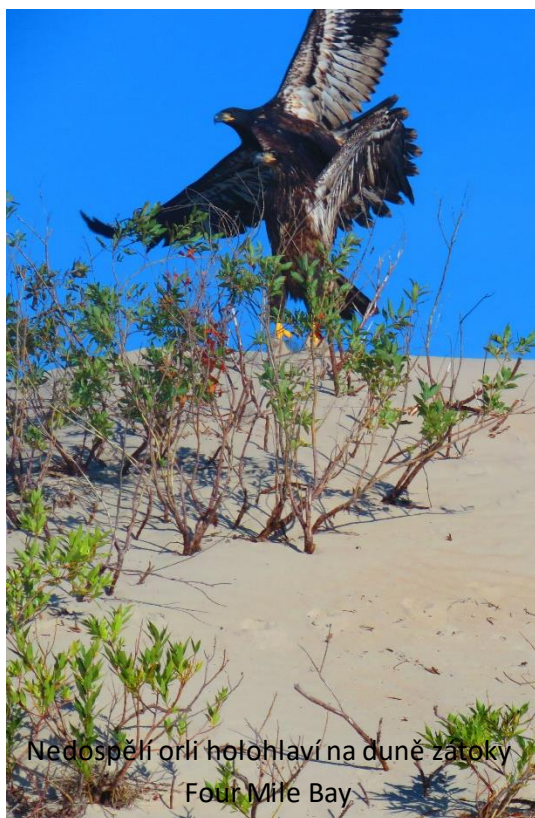

Studený vítr přetrval až do rána a navíc teď obrátil svůj směr proti nám. Hledali jsme tudíž chabá závětrí v pohybu těsně podél břehu. Rychlost postupu sice znatelně klesla, ale tušili jsme, že už nemáme daleko k ústí řeky do jezera Lake of the Woods a to nám dodávalo sílu a dobrou náladu. Ústí řeky do jezera nám připravilo výzvu ve formě bludiště rozsáhlým rákosím. Sledovali jsme jím jakýsi kanál, který sledoval hranici, ale včas jsme se orientovali natolik, abychom správně vybočili k severu na kanadskou stranu. Milenino bystré oko zaregistrovalo něco na kilometr vzdáleném břehu, co z dálky vypadalo jako písčná pláž. Po chvíli pádlování již o tom nebylo pochyby. S povděkem jsme najeli přídi lodě do písku břehu a šli jsme ho prozkoumat pro táboření. Bylo tu hezky a kromě překotného klevetání kanadských husí, které v sousedství konferovaly, než odletěly o dvě hodiny později, tu byl božský klid. Místo s listnatým lesem okolo, bylo daleko od jakýchkoliv budov farem, které nebylo stejně vidět. Stále jsme se ještě svými kroky vyhýbali listnatým výhonkům z písku, které mohly vypadat jako jedovatý břečťan, ale postupně jsme přijali závěr, že se muselo jednat o semenáče javorů, které rostly všude kolem. Naši přehnanou opatrnost nahrazovala pomalu nová sebejistota. Usnuli jsme brzo a ráno jsme vstali s rozbřeskem. Hladina jezera byla hladká jako zrcadlo a to odráželo vycházející slunce skrz nízkou vrstvu mlhového oparu nad ní. Nad vodou se rozprostírala čistá obloha bez mraků. Rychle jsme sbalili stan a naložili jsme kánoi. Po vyražení od pláže břehu jsme obrátili podél

První ráno na jezeře Lake of the Woods

břehu na sever, vzdalující se od něj jen tam, kde bylo nutné vyhnout se rozsáhlým plochám pobřežního rákosí. Vítr již začal foukat od západu, tedy pro nás zleva. Ale z mého dvouletého studování mapy jezera jsem tady moudře zvolil trasu, která byla z velké části chráněná od výsledných západních vln. Jižní konec jezera Lake of the Woods je totiž poměrně mělký a interakcí mezi přitékající řekou, která přináší písek a západními větry hnaným příbojem z jezera se kolem celého ústí vytvořila velká bariéra písečné kosy, která je místy až nějakých osm metrů vysoká, dvacet metrů široká a přes šest kilometrů dlouhá napříč před ústím. V místech na ní rostou stromy a má několik mezer, které dovolují proplutí. My jsme se pohybovali chráněnou lagunou, která se vytvořila mezi břehem a zmíněnou písečnou kosou, směrem k jejímu severnímu konci. Tam se opět otvírala na jezero. Na mapě je pojmenovaná jako „Four Mile Bay“. Byl hezký den a brzy slunce vesele páliło. Krátká zastávka na odpočinek a průzkum pěkného místa na kose byla velice zajímavá. Před přiražením k písku kosy se z jejího hřebenu vznesli dva nedospělí orli bělohlaví, stále ještě celí hnědí bez bílé hlavy a bílého ocasu, kteří tu někde hníždili, soudě podle četných stop jejich pařátů a rozmachů křídel v písku duny. Shodli jsme se, že by tu bylo velmi romantické táboření, ale dnes bylo na něj bohužel ještě příliš brzo. Špatné načasování. Pohled z hřebenu duny k západu na širé jezero utvrdil jen naši moudrost, s kterou jsme se vyhnuli jeho mocným vlnám.

Nedospělí orlí holohlaví na duně zátoky
Four Mile Bay

Pohled na širokou vodní plochu jižní rozlohy jezera mi připomněl drsně tragickou historii jeho objevování. Vzpomněl jsem si na Pierra Gaultiera, sieura de La Verendrye - již v Quebecu narozeného Francouze, který jako voják hrdinně bojoval pro francouzského krále v Evropě a byl několikrát zraněn. Když se vrátil do Kanady, ve věku, kdy jiní odcházejí do důchodu, naplánoval objevnou cestu na západ a věnoval jí veškeré své jmění s účastí tří svých velmi mladých synů. S těžkostmi se mu konečně podařilo dostat k výpravě svolení od královských orgánů, ale nedostal na podnik žádnou finanční podporu. Měl si na sebe vydělat sám obchodem s kožešinami. Za předešlého dvouletého pobytu jako komandant obchodní stanice Fort Nippigon na jezeře Superior se poznal s domorodcem kmene Assiniboine, jménem Ochagach, který mu popsal vodní trasu na západ od Superioru a namaloval mu její mapu na roli březové kůry. Byla to linie dnešní hranice, kterou jsem sledoval i já z Grand Portage. La Verendrye vyrazil na cestu s flotilou kánoí a posádkou nějakých padesáti branců, včetně svého synovce a tří synů z Montrealu na jaře 1731.

Závidělo mu nemálo obchodních nepřátel, kteří mu kladli klacky pod nohy hned z Montrealu. Po těžkostech, kdy mu několik rekrutů zběhlo, výprava dorazila ke konci jezera Superior a k Velké Portáži na konci srpna téhož roku. Našel jsem, jak plavbu po jezeře Superior hodnotil sám La Verendrye a dovedl jsem se intimně ztotožnit s každým jeho slovem:

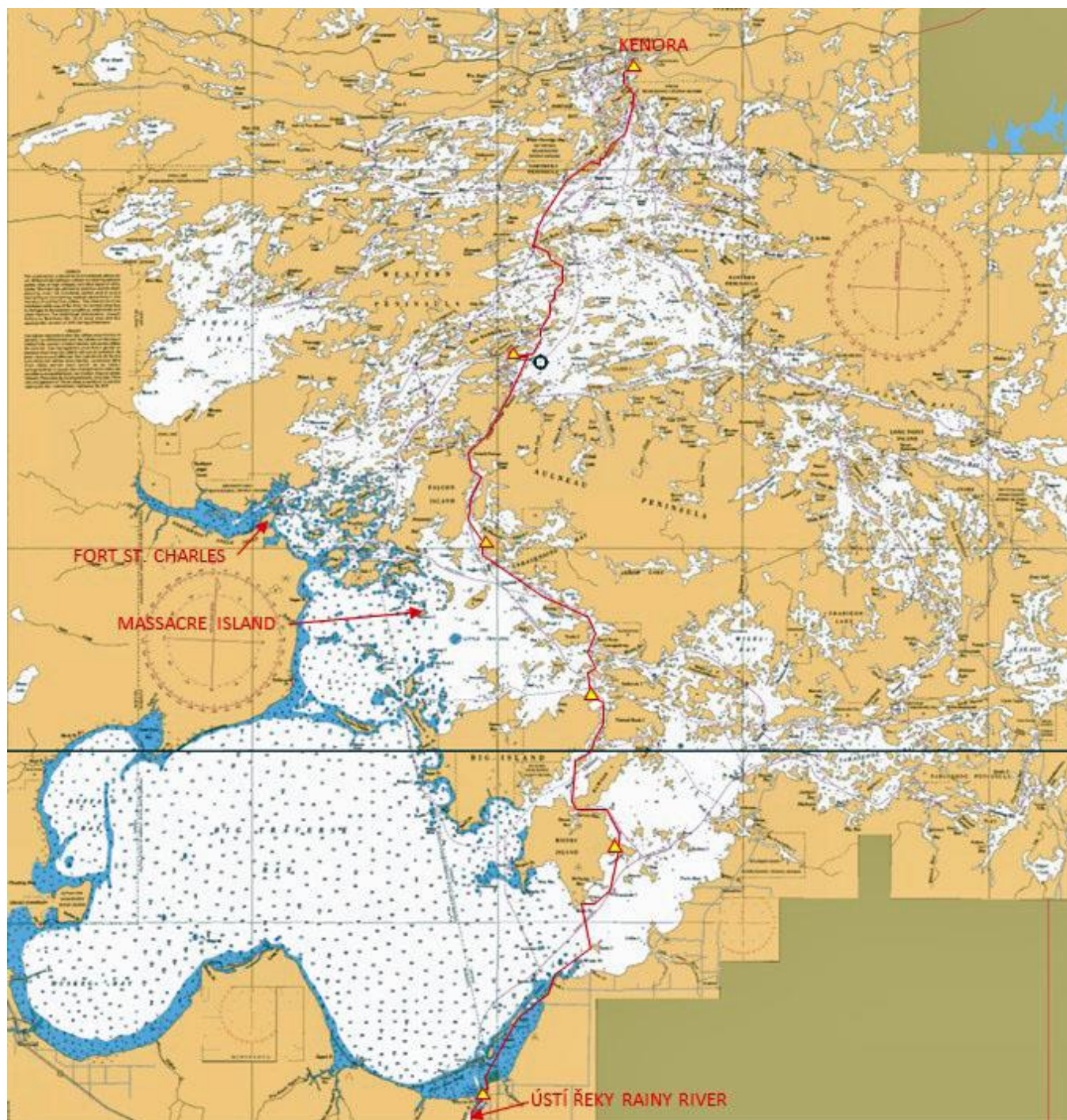
Šestikilometrová písečná kosa zátoky
Four Mile Bay

„Ted' byl již konec července a my jsme měli stále ještě dlouhou cestu před sebou. Po krátkém odpočinku jsem shromáždil svou posádku, znovu jsme se nalodili a zamířili jsme svůj kurz na to

ohromné vnitrozemské moře, jezero Superior. Vše, co se odehrálo až dosud, bylo jen dětskou hrou v porovnání s tím, co teď mělo přijít. V protikladu k azurovým klidným vodám jezera Huron, my jsme se teď ocitli uprostřed tmavého, chmurného moře, jehož vlny, zřídka pokud kdy klidné, mohly občas soupeřit s Atlantikem v jejich zuřivé vřavě. Dokonce i během tohoto nejteplejšího měsíce v roce byla jeho voda ledově studená a ostrý vítr, který vál přes jezero, donutil ty, kteří nepádlovali, aby oblékli dodatečné vrstvy oděvů. Ti musí být drsně vytrvalí a zkušené voyageuři, kdo jsou schopni bezpečně navigovat v těchto zlobných vodách v křehkých kůrových kánoích. Pomalu jsme pokračovali podél severního pobřeží, bičováni bouřemi a ve stálém nebezpečí ztráty života, až jsme konečně, 26. srpna dorazili k Velké Portáži, poblíž ústí řeky Pigeon, neboli asi patnáct leag na jihozápad od ústí řeky Kaministiquia“ (kde nyní stojí pevnost Fort William).

Trampoty La Verendrye na konci jezera Superior neskončily. Jak jsem se již zmínil, jeho posádka se vzbouřila proti tvrdé dřině Velké Portáže. La Verendrye byl nucen mužstvo rozdělit. Jen polovinu těch nejvěrnějších a nejodvážnějších poslal pokračovat k jezeru Rainy Lake pod vedením svého nejspolehlivějšího důstojníka, Christopha Dufrost de la Jemmeray – svého synovce a svého osmnáctiletého nejstaršího syna, Jeana-Baptista (Jan Křtitel, jako já – nejpopulárnější křestní jméno v Quebecu, kde jeho svátek je státním svátkem s průvody). Ostatní se pod jeho vedením vrátili přezimovat v ústí řeky Kaministiquia. První skupina dorazila k výtoku z jezera Rainy Lake ještě téhož podzimu a stačila před zimou postavit pevnost Fort St. Pierre. Příští rok, 1732, dorazil k nim zbytek výpravy a společně potom dosáhli jezera Lake of the Woods za raného léta. Tady postavili novou pevnost, Fort St. Charles. La Verendrye se teď již topil v dlužích, jeho mužstvo nebylo dosud placené. Přesto však pokračoval v průzkumech až k jezeru Winnipeg a jeho synové dokonce dále. Při tom postavili řadu dalších pevností. Přes jeho nadšení ho postihla nemíra tragédií. Jeho věrný synovec la Jemmeray zemřel v odlehlé pevnosti. Před svým dočasným návratem do Montrealu určil Verendrye velitelem pevnosti St. Charles svého syna Jeana-Baptista. Snad coby součást intrik proti la Verendryovi, Fort St Charles nedostal svou zásilku zásob před zimou 1735. Hned zjara 1736 proto Jean-Baptiste zorganizoval výpravu jednadvaceti mužů, včetně vracejícího se jezuitského kněze, pátera Aulneau, ve třech velkých kánoích, aby si sami zásoby přivezli z obchodní stanice Michilimackinac na jezeře Michigan. Výprava opustila pevnost St. Charles na západě jezera a pohybovala se přímým směrem přes jižní rozlohu jezera k ústí řeky Rainy, odkud jsme my na jezero vstoupili. Asi po dvaceti mílích se skupina zastavila na odpočinek s vykouřením dýmky na malém ostrově. Nešťastnou shodou okolností ve stejné době vyrazila na jezero válečná flotila Siouxů, nejkrutějších skalpořů, kteří v té době s potěšením pravidelně terorizovali relativně poklidné kmeny, žijící na území jezer. Výprava čítala asi sto válečníků ve válečných kánoích. Tradičními územími Siouxských kmenů Lakota, Dakota a Nakota byly prerie a proto jejich válečná stezka vnikala na jezero Lesů z ústí menší řeky v jihozápadním cípu jezera. Dnes se tak i jmenuje: „War Road“ – válečná cesta. Osud tomu chtěl, aby se trasy obou výprav zhruba křížily. Tak se stalo, že ostré oko nějakého člena válečné skupiny proniklo ranní opar nad hladinou jezera a rozeznalo flotilu kánoí Jeana-Baptista, přistávající u ostrova. Plán Siouxů uzrál bleskově. Neslyšně připádlovali k ostrovu z opačné strany, proplížili se lesním porostem na jeho temeni a přepadli nic netušící odpočívající Francouze mrakem šípů, následovaných tomahavky a skalpujícími noži. Ty, kteří se s mnoha zraněními snažili přeplavat k vedlejšímu ostrovu, nechali utopit. Dnes se ostrůvek nazývá „Massacre Island“. Těla mrtvých byla tehdy objevena až po nějakých třech týdnech. Byla to scéna absolutního hororu. Jean-Baptistovo tělo leželo bezhlavé na bříše

NÁMOŘNÍ CHARTA JEZERA LAKE OF THE WOODS

s hluboce rozřezanými zády a s genitální oblastí kompletně chybějící. Na ostrově, kde stála pevnost St. Charles, byla postavena malá kaple a těla Jeana-Baptista a pátera Aulneau byla pohřbena pod jejím oltářem. Hlavy zbývajících devatenácti voyageursů byly pohřbeny okolo kaple. Je nutno poznamenat, že La Verendrye nemusel být prvním bílým Evropanem, který dosáhl těchto končin. Potentáti společnosti Hudsonova Zálivu, kteří dosahovali blízkosti jezera Winnipeg námořní cestou škunery od severu, hlásili tehdy, že ve stejné době, kdy k jezeru pronikal La Verendrye z jihovýchodu i před ním, byl v této oblasti neobvykle živý ruch tak zvaných „coureurs des bois“ – nezávislých odvážných, ale nelegálních obchodníků s kožešinami, kteří se sem dostávali nejspíše stejnou, či velmi podobnou cestou, jako La Verendrye. O nich však neexistují žádné oficiální záznamy a La Verendrye se o nich nezmiňuje.

Dojemný odkaz osudu Verendryeů zůstal v pozadí mé mysli po celou plavbu jezerem. Stále jsem si představoval, jestli to, co vidím já, viděli i oni a v čem se naše dojmy lišily. Je zcela samozřejmé, že oni se tehdy nacházeli předaleko od bezpečí svých sporých začínajících usedlostí na kontinentě, spoléhajíc jen na znalosti a rady svých spřátelených místních domorodců. Museli být ve stálém střehu proti neznámým nebezpečím krajiny, podnebí, přírodních překážek vodních cest, divoké zvěře a nepřátelských divokých válečníků. Rozhodně se tu nesetkali s chatami a sruby rybářů, jako my. Ale ty se začaly objevovat až v severní polovině jezera, a to přímo úměrně s blízkostí k městu Kenora na jeho severním břehu. Takže tady, na jižní půlce jezera jsme ho vlastně objevovali stejně jako kdysi oni. Jakmile jsme dosáhli konce písčné kosy Čtyřmílového zálivu, vypluli jsme na otevřenou vodní plochu. Při předběžném studiu námořní mapy jsem měl velké obavy z nebezpečí, být zastiženi bouřlivým, či alespoň větrným počasím. Volil jsem proto trasu, křivící se od blízkosti jednoho malého ostrůvku ke druhému. Ale nakonec přece jen přišlo dlouhé přetnutí rozsáhlé vodní plochy k prvnímu velkému ostrovu, Bigsby Island. Na ostrově nic není kromě hustého lesa. Je chráněný jako provinční park. Při krátké zastávce na odpočinek u posledního malého ostrůvku jsme ho viděli směrem na západ jen v mlhavé dálce. Po chvíli jsme k němu nasadili závodní tempo. Bylo horko a čelili jsme vlnám od západu, ale naše osmnácti stopová (5,4m) tandemová kánoe se v nich chovala mnohem stabilněji, než na co jsem si zvykl ve své singlovce. Když jsme rozeznali písčnou pláž na pobřeží ostrova před sebou, zamířili jsme přímo k jejímu nejširšímu středu.

Během něco přes půl hodiny jsme konečně něžně vytlačili příď kánoe na žlutý písek pláže. Tady se zmíním o jednom ze zvláštních zážitků, které jsme s Milenou v této části Kanady měli jako nové k těm, které jsem měl sám předtím na trase mezi jezerem Superior a Fortem Frances. Celá oblast byla absolutně vylištěná, až kam oko dohlédlo a rozum doplnil. Na kilometrové pláži nebyl nikdo, nikde nebylo vidět žádný člun. Byli jsme oba zpocení vedrem a vehementním pádlováním, takže jsme se hned svlékli do naha a pohřžili jsme se do průhledné vody slastné teploty. Ale ještě před tím, díky Milenině dobrému sluchu a šestému smyslu tušení, ta zaregistrovala pro mě nepochopitelný zvuk přicházející hned z vnitřku okraje smíšeného, poněkud neprůchodného lesa. Slyšela něco, co znělo jako vzdychání vodního příboje, či rachot vodopádu, prý něco, co se nedá popsat. Když jsem ji na její konsternované tvrzení ujistil, že nejbližší vodní břeh ve směru dovnitř lesa neexistuje dřív, než na druhé straně nějakých deset kilometrů širokého zalesněného ostrova, začala se cítit nesvá. Já jsem mezitím poodešel stranou k okraji lesa, abych se vymočil a přes svůj ne právě rysí sluch, jsem s překvapením naslouchal něčemu, co znělo jako tlumené mumlání žen. Původně jsme si tu chtěli dát přestávku na oběd. Ale když Milenin hluk najednou přestal, jako když utne a nastalo mrtvolné ticho, ta náhle měla

dost. Rozhodla, že balíme a pádlujeme někam pryč. Jakási zvláštní energie ve vzduchu jí diktovala, že by nebylo moudré na místě setrvávat. Já žádný strašpytel nejsem a nejsem naivní, ale již dlouhá léta se jako koníčkem zabývám řešením subjektu existence Sasquatche/Bigfoota. Studoval jsem stovky popisů svědků, klasifikovaných na vědecky prezentovaných web sítích, jako je například bfro.net. Sám jsem o svých závěrech napsal a podal jsem několik veřejných přednášek na zmíněné téma. Z toho, co vím, ten výše popsany a další zážitky, které jsem již ze své vodní poutě popsal a ještě popíši z nynější plavby, se plně shodují s typickým chováním a přítomností Sasquatche. Víím také velice dobře, že v moderní době Sasquatch nikdy člověku neublíží. Jde mu jen o zastrašení lidského vetřelce ze svého teritoria. V tomto směru však dovede odvádět skvělou práci.

Tábor č. 3 na písččné špičce ostrova Bigsby Island

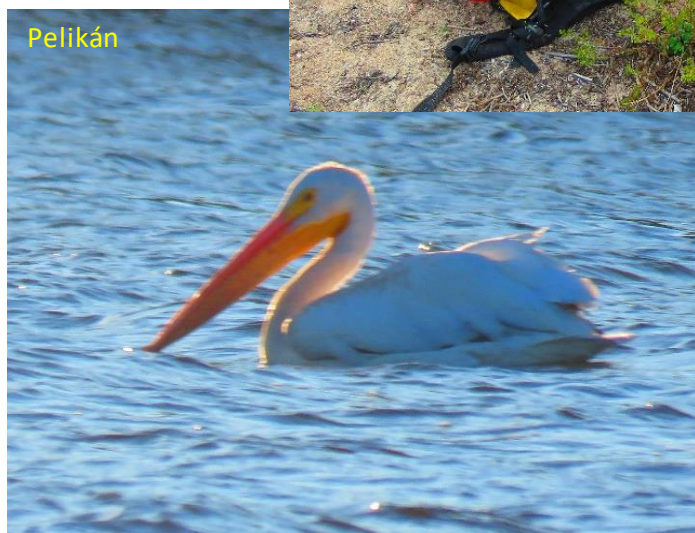
Asi po dalších dvou hodinách pádlování se nám konečně vynořila možnost táboření. Naše trasa obeplouvala východní pobřeží ostrova Bigsby, kde jsme doufali najít hezké tábořiště. Ale v této mělké, písčité části jezera bylo pobřeží ostrova a jeho zálivy povětšinou zarostlé hustými lesy rákosí a divoké rýže. Jednu chvíli jsme se v něm téměř ztratili jako v bludišti, než jsme konečně znovuobjevili cestu ven. Objeli jsme ho potom velkou oklikou ke středu otevřené vody. Náš tábor teď stál na špičatém výběžku písčité kosy, která čněla do úžiny mezi ostrovem Bigsby a

dalším, menším ostrovem. Bylo tu hezké plavání s měkkým přístupem do vody po písčném dně. Celá kosa byla posetá malými stopami norka. Při balení druhého dne ráno, mé oko skutečně zachytilo jejich párek, jak čiperně vyběhli z lesa přes pláž a ponořili se pod vodu. Z toho,

Tábor č.3

Pelikán

co jsem při svých plavbách vyzoroval, se tyto tvorové roztomilých pohybů a pohledů živí převážně vodními korýši. Jejich roztrášené schránky jsou často hustě roztroušené na výspách břehů, které mají norci oblíbené. Když jsem

jednou odpočíval v závětrí malého ostrova, vynořil se u skalnatého břehu přímo před mou kánoí norek s plnou tlamou malých ráčků. Dalšího dne jsme se pohybovali úžinami mezi

Zastávka na oběd na žulovém ostrůvku

Před bouřkou v táboře č.4 na žulovém výběžku

ostrovy,
zpočátku ještě
obeplouvajíc
ostrov Bigsby.
Postupně se
začala
objevovat opět
žula
Kanadského
Štítu, do něhož
jsme se vraceli
ve směru na
sever. Krásné
žulové
ostrůvky nám
potom
poskytovaly
romantické
přestávky na

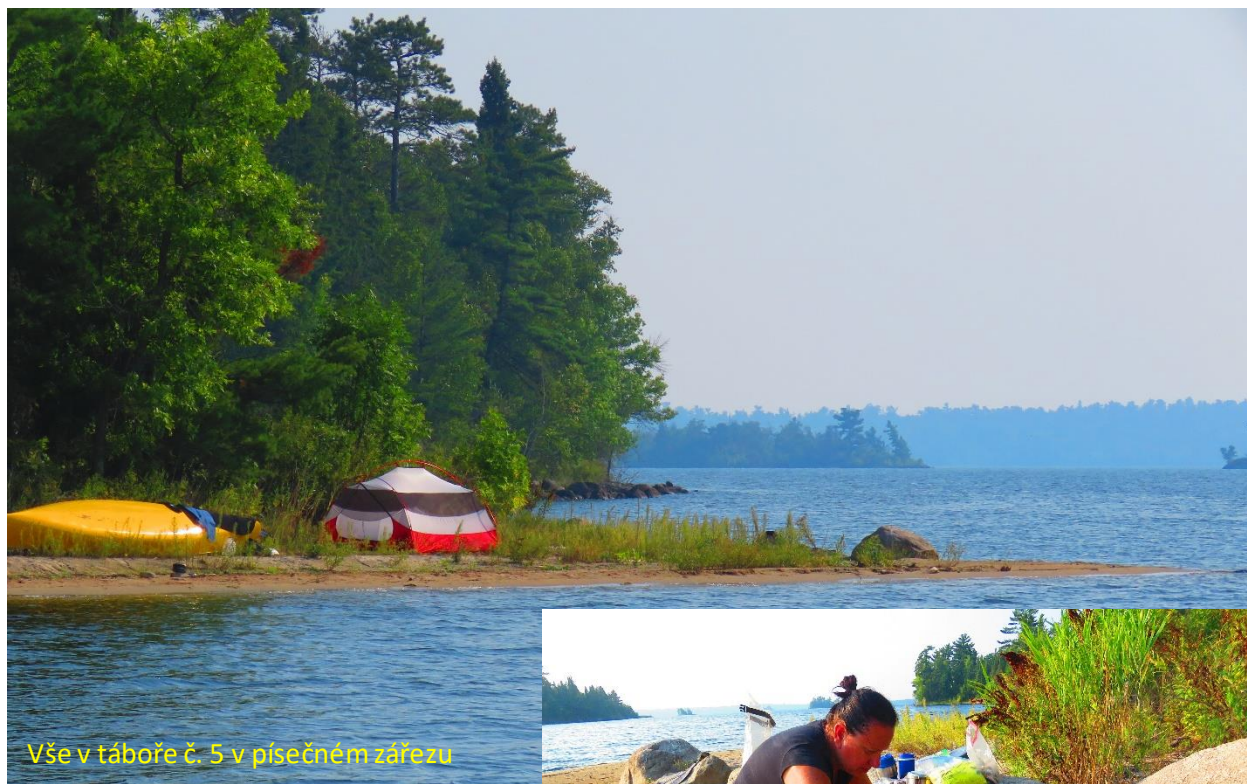

Po bouři v táboře č.4 na žulovém výběžku

odpočinek s lahodným zapláváním. Naše táboření teď nacházelo skvělá scénická místa na konci každého dne. Naše další tábořiště bylo situované na hladké, mírně se do vody svažující žulové plotně, která vybíhala jako špička mysu na konci dlouhé úžiny. Již zdálky se nabízela k našemu zhodnocení. Den byl obzvláště horký a světle šedá hladká žula sloužila jako vítané ochlazení, když jsme si na ni lehli při vaření večere. Pohybovali jsme se tu jako na mramorové podlaze. Večer přišla série dvou bouřek s hromem, blesky a průtržemi deště, který hrozil zplněním stanu. Všechno však skončilo uměleckému obrazu hodnými scénami dramatické oblohy s kovadlinami bouřkových mraků zářících na východě při posledním světle zapadajícího slunce. Další den foukal silný vítr od severu. Na štěstí jsme se měli pohybovat podél jižního pobřeží ohromného poloostrova na západ, takže ten nám měl poskytovat závětrí. Poloostrov vybíhá od východu do jezera a pokrývá snad víc než pětadvacet procent jeho plochy. Je pojmenován po páterovi Aulneau, který byl zavražděn společně s Jeanem-Baptistem la Verendrye a dalšími devatenácti Francouzi při masakru pod rukami Siouxů. Nejdřív jsme však museli moudře taktizovat volením plavby mezerami mezi ostrovy, abychom se bez velkých vln propracovali k závětrné blízkosti břehu poloostrova. Zajímavé bylo, že severní vítr zastřel vzduch kouřem z lesních požárů, který přinesl až z dalekých severních teritorií. Kouř byl dokonce ve vzduchu i cítit.

Tak, jak bývá podstatou dobrodružství, neměli jsme jen samé štěstí. Potkala nás i smůla. Na tu jsme pak musili reagovat svépomocnou improvizací. Tak se stalo na předešlém tábořišti, že jsem nešťastnou náhodou zlomil zástrčku kablíku od solární nabíječky do iPhone. V mobilním telefonu jsem měl uloženou navigační aplikaci, která mi spolehlivě ukazovala mou pozici na mapě jezera. Stáhl jsem si je do telefonu již doma v Edmontonu. Tato funkce pracovala i v nepřítomnosti normálního mobilového signálu, což je případem na jezeře Lesů. Teď však navigační app fungoval jen do té doby, než se mi vybila v telefonu baterie, což bylo hned druhý den. Od té doby jsem navigoval jen podle tvaru pobřeží a mapy. Po několika navigačních chybách, kterých se člověk při tomto typu postupu těžko vyvaruje, jsem si později vzpomněl, že nosím v záloze buzolu, kterou jsem do té doby nikdy nepoužil. Úspěšně jsem ji vylovil ze dna lodního pytlíku s elektronikou a s ní jsem potom mohl již spolehlivě orientovat mapu a určovat azimuty směru plavby. Dalším faux pas bylo to, že jsem právě při postupu podél pobřeží poloostrova Aulneau ztratil své barometrické hodinky. Právě jsem se totiž pro něco otáčel do zádě kánoe. Právě když jsem měl ruku mimo loď, praskl mi již naprasklý řemínek a hodinky se okamžitě potopily do největší hloubky. Měl jsem cukání za nimi skočit, ale když jsem viděl, jak rychle mizí v temné hlubině, vzdal jsem svoji snahu. Od té doby jsme určovali čas jen podle slunce. Se ztracenými hodinkami jsme také postrádali informaci o tlakových změnách atmosféry a tím o hrozbách počasí. Vodní pouť tak získala mnohem bližší příchut' k tomu, čemu tady museli ve své době čelit la Verendrye a voyageuři.

Na západním konci poloostrova Aulneau nás pozdní slunce dne nalezlo ve scénicky romantickém tábořišti v malém zálivu s písčnou pláží. Nacházelo se nejbližší k pevnosti Fort St. Charles z celé naší trasy jezerem. Fort byl odtud situovaný asi pětadvacet kilometrů přímo na západ. Náš stan tu spočíval na písku obklopený řídkými stvoly zlatobýlu s vyhrátým borovým lesem v pozadí. S opětnou rozkoší jsme holdovali plavání s písčítým dnem. Při vaření jsme se kochali rozhledy z písčného mysu na panorama siluet malých, stromy korunovaných ostrovů, rozhozených po jezeře jako kulisy proti zapadajícímu slunci. I spánek chutnal sladce na měkkém písku pod stanem. Ráno jsme odtud vyrazili asi hodinu bojující s větrem a s vlnami. Ale brzy jsme proplouvali úžinami, kde vítr nehrál roli. Plocha jezera Lesů je totiž ve svém středu pokryta

Vše v táboře č. 5 v písčném zářezu

množstvím ostrovů a poloostrovů, takže sestává více z pevniny, než z vodní hladiny. Pro spojení

k severní rozloze jezera se tu nabízí jen užší pasáže. Ta, kterou jsme zvolili my, se nachází uprostřed a spojuje poměrně dlouhou sérii opravdu úzkých úžin, od které jsem očekával, že bude zvláště imunní od nebezpečí větrů. Nazývá se “French Portage Narrows” (Úžina francouzské portáže), protože za dob obchodu s kožešinami, tady bylo na krátkém úseku úžiny nutno přenášet. Přirozená hladina jezera bývala totiž o nějaký metr nižší, než ji zvedla přehrada v dnešní Kenoře. My jsme tu bez problému propluli jakousi bránou s varovnými značkami pro motorové čluny. Když jsme opět vypluli na otevřenou vodu a začali mít plné ruce práce s větrem a vlnami, nebyl jsem ještě dostatečně ostražitý v určení kurzu plavby tak, abychom po několika

Navigování podle mapy a busoly

kilometrech vstoupili do další chráněné úžiny. Tak se stalo, že jsme nakonec úžinu minuli směrem na východ. Zatím, co jsem řešil, jak napravit svou dezorientaci, přišel zesílený vítr a vlny od východu. Byl již stejně čas někde zatábořit. Rozhodli jsme se hledat úkryt před větrem v kapse úzkého zálivu. O něm jsme se původně domnívali, že je to kanál, který nás přivede zpátky k průplavu,

jenž jsme minuli. Ukázalo se potom, že záliv je slepý, ale před jeho koncem se objevila plochá žulová špička, která vybíhala z lesnatého břehu do vody. Ta okamžitě zvala k útulnému táboření. Bylo to hezké místo, ale hlavně tady byl božský klid. Vnitřek úzkého zálivu byl dokonale chráněný od vřavy větru a vln na jeho vnějšku. Plochá žulová špička, přestože skvělá pro tábor, byla poněkud zastrčená a definitivně mimo trasy vodního provozu. Proto nebyla zřejmě moc často objevena, aby byla používána pro táboření. Jako první po vyložení lodě jsme postavili stan. Stál tady opět na tvrdé ploché žule, s rohy zatíženými kameny přes poutky protažené kolíky. Mým okamžitě dalším důležitým úkonem bylo rozložit mapu na žule a nalézt, kde jsme to vlastně skončili, s pomocí koordinát určených přístrojem GPS. Ukázalo se, že se nacházíme v zastrčeném fjordu ostrova Kennedy Island. Potom jsme již užívali bezpečí a klidu k uvolněné rekreaci v plavání i v úkonech vaření, a dokonce i pečení “bannocku” – indiánského chleba. Jak jsem výše slíbil, zmíním se tu o dalších, definitivně zvláštních, pokud ne přímo záhadných zážitcích a cítění. Jak se totiž situace vyvinula, kvůli počasí jsme tu byli nuceni strávit dvě noci. Jak jsem již naznačil, Milena má šestý smysl. Má například zvláštní schopnost číst lidské myšlenky. Já tak před ní nikdy nemohu nic zatajit a naučil jsem se již ani se o to nesnažit. Dalším Mileniným plusem v tomto směru je její kapacita rychle si získat důvěru zvířat a umět s nimi citově komunikovat. Ať je to pes, kočka, kůň, veverka, či havran, jsou hned s Milenou přáteli. Přesto však má své nohy pevně na zemi a nenechá se obalamutit žádnými pověrami a báchorkami. Ještě jsem nepoznal jinou ženu, která by jako ona zachovala klidnou rozvahu tváří v tvář blízkému setkání s medvědem. V mém přesvědčení o existenci Sasquatche byla Milena vždycky mým nejskeptičtějším odpůrcem a chladným mozkiem, který se mě snažil z mé

Tábor č.6 na žulovém výběžku ve fjordu ostrova Kennedy Island

Tábor č. 6

“pošetilosti” vyléčit. Po zážitcích naší společné vodní poutě po jezeře Lesů však Milena začala poněkud měnit názor. Ne, že by již věřila v existence Sasquatche, (argumentuje s tím, že ho zatím neviděla), ale přijala, že zde bylo něco divoce zvláštního, co se nedá vysvětlit jinými známými jevy. Její dobrý sluch a šestý smysl jí totiž říkal, že jsme na tomhle tábořišti byli

neustále někým, či něčím tajně pozorováni. Při pečení chleba například slyšela v houští ne dál než deset, patnáct metrů prasknout větev, ale ne žádnou větvičku – větev silnou tak nejméně deset centimetrů. A to nebyl žádný vítr, nehnula se ani haluz. Moje pozornost byla právě něčím odvedena, takže jsem prasknutí neslyšel. Ale stejně není divu, protože já neslyším právě nejlíp a podle testů předepsaných naší doktorkou si mám prý pořídit naslouchátka. Za svých cest, kdy jsem pádloval sám – sólo, jsem

Milena coby umělkyně ve výtvoře "bannocku" – indiánského chleba v táboře č. 6

tak možná několikrát musel Sasquatche vyloženě otrávit tím, že jsem ve své ignoranci nereagoval na jejich zvukové provokace. Já tak dodávám do partnerství cestování divočinou

zkušenost a sílu, zatím co Milena k němu poskytuje oči a uši. Perfektně se tak doplňujeme a jsme obrnění na všechno. Nuže, před první nocí jsem na Milenin návrh upevnil na strom kameru foto pasti, která reagovala senzorem na pohyb a mohla snímat tábor i potmě, díky infra-červenému blesku. Milena spala v noci jen lehce, naslouchajíc zvláštním zvukům, zatímco já jsem hned usnul jako dřevo. Ale jakkoliv tvrdě jsem spal, i mně uprostřed noci probudil zvuk, když něco silně pláclo do stěny našeho stanu.

“Co to bylo?” zašeptala zděšeně Milena. “Ale to musel být nějaký pták” snažil jsem se ji uklidnit. Sám jsem si však nedovedl událost vysvětlit. Ti ptáci, kteří v noci létají, ve tmě vidí. Netopýři navigují echolokací a dokáží perfektně proletět bludišti mnohem složitějšími, než je vyhnutí se stanu. Po hodnou dobu jsem potom naslouchal, než jsem opět usnul. Ráno se ukázalo, že díky mé počáteční nezkušenosti v používání foto pastí, ta stále ještě od večera čekala na mé poslední zmáčknutí knoflíku, aby se zapnula. Žádné snímky tak v noci neudělala.

Druhý den jsme měli před sebou riskantní obeplutí ostrova Kennedy podél jeho východního pobřeží, které bylo vystavené ohromné otevřené vodní ploše jezera z východu. Vstali jsme proto před rozbřeskem a hned jsme začali balit a nakládat loď. V našem tábořišti panoval klid, ale když jsme vzhledli ke korunám stromů, bylo hned jasné, že vně zálivu musí zuřit silný vítr. Jak se rozednívalo a slunce začalo vystrkovat svůj ohnivý okraj nad hladinu jezera ve výhledu z našeho fjordu, bylo v dálce dalekohledem vidět vlny s bílými čepicemi. Přesto jsme dokončili nakládání a vyrazili jsme k východu ze zálivu. Věděli jsme, že naše snaha bude riskantní, ale doufali jsme, že nějak přežijeme objetí ostrova a potom najdeme závětrí v chráněnějších pasážích mezi ostrovy. Jakmile jsme však opustili výjezdní okraj zálivu, chytily nás mohutné vlny, závodící zprava od východu. Zápasili jsme s nimi asi po tři sta metrů, překerně udržujíc rovnováhu, ale když zděšené Mileně začala voda šplouchat přes bort do přídě kánoe a u strmých skalnatých břehů nebyla žádná možnost přistát, nasadil jsem nouzovou akci. Oparně jsme otočili příd doprava, proti vlnám a otočili jsme směr lodě o sto osmdesát stupňů zpátky. Bylo jasné, že jediné východisko z akutní krize spočívalo v návratu do bezpečí fjordu. Překerně jsme tak dále drželi rovnováhu závodíc v bočních vlnách, přicházejících tentokrát zleva a modlili jsme se, abychom se nepřevrátili dřív, než dosáhneme zátíší zálivu. Tady byl opět klid. Bylo jasné, že musíme obnovit tábor na žulové špičce, kde budeme nuceni vyčkat, až se počasí umoudří. Milena se omluvila Sasquatchům, jak jsme opět přirazili a vystoupili znovu na břeh. Po chvíli stan stál na stejném místě jako předtím.

Nuže, v obnoveném táboře jsme strávili zbytek dne, většinou při vaření okolo ohně, protože počasí bylo větrné a ne právě moc teplé. Večer dokonce připochovala série tří silných bouří s hromy, blesky a průtržemi mračen. Ale musím se zmínit o poněkud intimním zážitku, o kterém bych jinak nepsal, ale je opět důležitý, co se týče možných známek Sasquatche: Jednu chvíli jsem cítil nutnost vykonat svou denní potřebu. Chtěl jsem se proto vzdálit co nejvíce od tábořiště, ale protože křoví a les hned za ním byly velmi husté, snažil jsem se vzdalovat podél okraje břehu. Porost zasahoval až k vodě a tak jsem podél břehu akrobaticky přeskakoval, zachycuje se větví. Všiml jsem si s překvapením, že směrem k vodě vedlo několik zvířecích stezek, které jsem při svém pohybu přetínal. Jak to už někdy bývá, mé volání přírody pominulo a já jsem se opětnými přiskyky vrátil do tábora, aniž bych jakoukoliv potřebu vykonal. Proto mě zarazilo, když Milena, držíc se za nos, mě kárala slovy: „Doufám, žeš to všechno dobře zahrabal!“ „Vždyť jsem nic neudělal!“ hájil jsem se. Ale v tom okamžiku to udeřilo můj nos také. Z houští se linul nevysvětlitelný a nepopsatelný puch, který byl směsicí shnilotiny, mršiny a odpadkové vyvážky. Po nějakých pěti až deseti minutách našich perplexních tázavých pohledů jeden na druhého a směrem ke zdroji zápachu, ten ustal tak náhle, jako začal.

Já jsem o těchto případech četl a byl jsem jen překvapený, až jsem se snad do jisté míry cítil poctěný tím, že se takováto epizoda přihodila i mně. Pro neinformovanou Milenu však příhoda měla přesně ten účinek, který působí na většinu svědků, to je, vyvolal v ní pud nutnosti místo co nejrychleji opustit. To již bylo však k večeru a naše pozornost byla odvedena hmatatelnější hrozbou ve formě rychle se blížící bouře s hromy a blesky. Rachot lijáku, bombardujícího lesní listoví od jihozápadu, nás zahnal do bezpečí stanu. Průtrž přišla v několikanásobných vlnách a

voda shromážděná na neprostupné žule protékala pod naší podkladovou igelitovou plenou pod stanem. Ale kromě mého rychlého momentního opuštění stanu, abych přidal zátěž k rohovým kamenům a Milenina rychlého vybudování kamenové hráze pro odvedení tekoucí vody mimo stan, noc proběhla v klidu.

Důležité bylo, že bouře změnila směr větru. Ten ráno foukal od jihozápadu, a když jsme se sluncem, právě vyplouvajícím nad vodní obzor, odrazili od scény našeho možného soužití se Sasquatchi, měli jsme ho v zádech. Obloha se po bouřlivé noci vyčistila a zrcadlila se modrá ve vlnách pod našimi pádly. Obezřetně jsme vypluli z naší zátoky a tentokrát jsme byli schopni pokračovat mlhovými opary časného rána okolo východního mysu Kennedyho ostrova na sever a ke znovu spojení našeho postupu s předem plánovanou trasou. Já jsem od nynějška již pečlivě orientoval mapu s pomocí busoly a s její pomocí jsem také pečlivě určoval azimut našeho směru přes rozlohy otevřené vody.

Časně ranný start třetí den v táboře č. 6

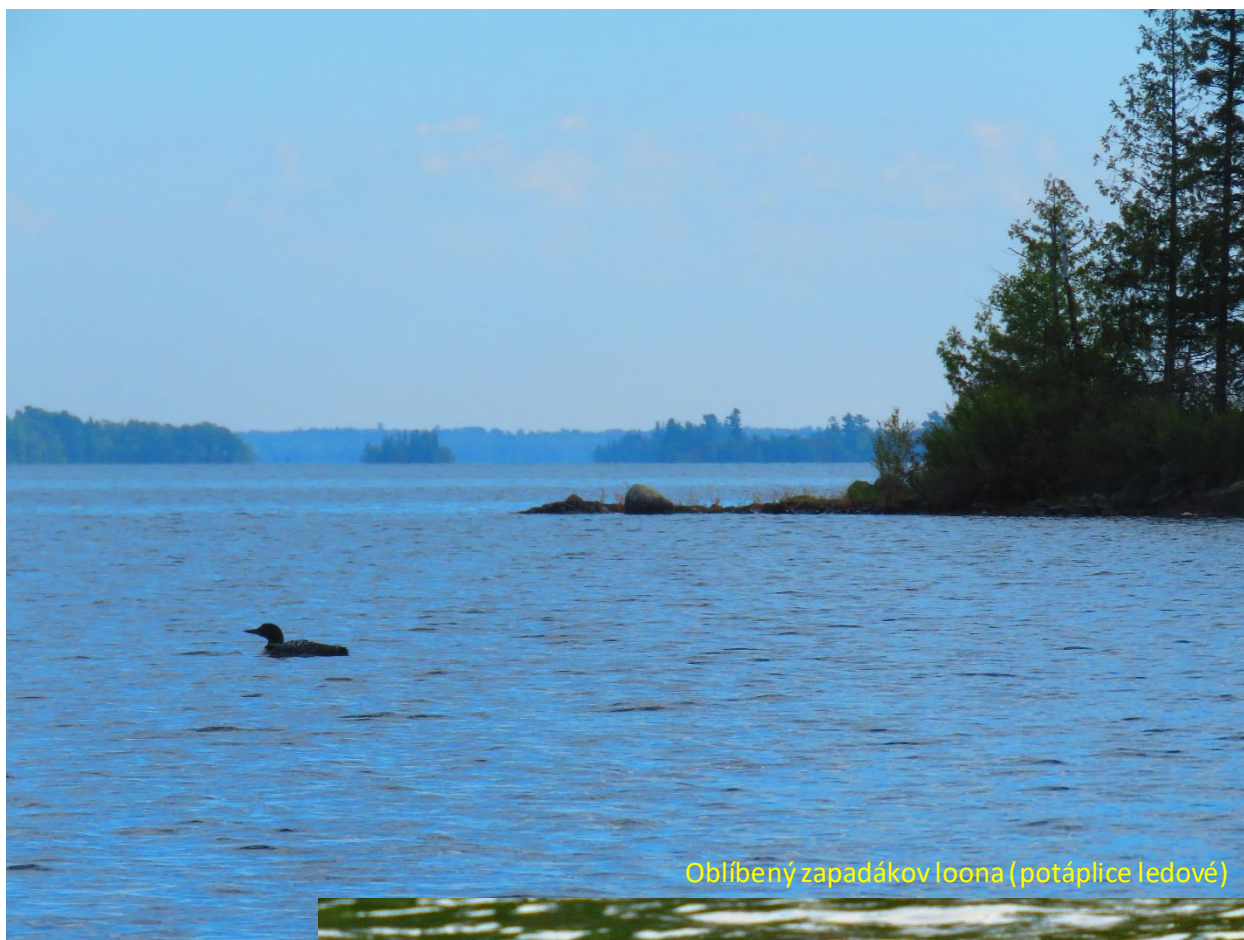
Původně jsem plánoval mnohem bezpečnější trasu přímo na západ od severního konce ostrova následujícího ostrov Kennedyho a potom se pohybovat podél západního pobřeží jezera. Takovýto postup by byl zvláště výhodný v případě převládajícího západního větru. Ale tato zájžďka by byla mnohem delší a přidala by snad celý den k celkové plavbě. Ted' však vítr od západu nefoukal a my jsme se rozhodli pro poněkud smělejší a riskantnější, ale o mnoho přímější trasu, sledující řetěz malých ostrovů přes rozlohu otevřené vody. Na jejím konci jsme opět měli

Start do slunečnízáře

příležitost pohybovat se po nějaký čas plně chráněnými úzkými průplavy mezi většími ostrovy. Po cestě jsem mudroval o tom, jak ideální by mělo být prostředí izolovaných, na potravu bohatých ostrovů jezera Lesů pro teoretické Sasquatche. Měli by na nich svatý pokoj. Ale jak by se na ně dostali, jsou tak dobrými plavci? Potom mě ale došlo: jezero je přece v zimě zamrzlé. Stačí k nim jen připochodovat po ledu a sněhu. Skutečně jsem se později dozvěděl od místního muže v Kenore, že v zimě je na jezeře pravidelná mnohaproudová zimní silnice, která mimo jiné dovoluje zásobování chat a loveckých/rybářských lodžů na ostrovech jezera. Také to pro mě vysvětlilo, jak se chaty budují. Veškeré tyto stavby se vykonávají převážně v zimě.

Poté co jsme úspěšně zdlolali asi polovinu zmíněné trasy spojující sérii ostrovů přes rozlohu otevřené vody, Milena přišla najednou s pro mně naivní otázkou: „Nemohli bychom dneska dopádlavat až do Kenory?“ Rozuměl jsem, odkud její pohnutka vycházela. Naše včerejší nucená prodleva dalšího dne v tábořišti jí nahnala obavu, jestli kvůli vlnám a větru budeme vůbec někdy schopni plavbu po jezeře dokončit. Ted, když se ukázalo, že za dnešních podmínek by se dalo s opatrností pokračovat, chtěla mít radši všechno s jistotou za sebou. Vysvětlil jsem jí, že jestli o tom neví, máme před sebou do Kenory stále ještě asi pětaticet procent celkové délky trasy po jezeře. K mému překvapení Milena prohlásila, že zatím není vůbec unavená a že může dnes pádlovat hodně dlouho. Já jsem souhlasil, že jsem na dlouhé pádlování zvyklý a vydržím pádlovat, pokud vydrží ona. Rozhodli jsme, že to zkusíme a uvidí se. V první půli jsme pluli

Oblíbený zapadákov loona (potáplice ledové)

převážně na sever.
Vítr foukal ze severozápadu a tvořil vlny, ale ne takové, aby nám dělaly přílišné problémy. V pozdější fázi bychom se měli pohybovat k severovýchodu. Já jsem se teď již s bedlivou pozorností soustřeďoval na

přesné určování azimutů směru plavby tak, abychom vepluli do správných úžin mezi ostrovy a do správné trasy úzkých průplavů. Den byl teplý, až horký, takže já jsem pádloval svlečený do půl těla, ale v klobouku, zatímco Milena v tričku bez rukávů. Za stálého pohybu byl vítr celkem vítaný v tom, že nás chladil. Jak jsme se blížili k severu a k městu Kenora, na ostrovech kolem přibývalo stále víc chat. Na některých ostrovech existovaly celé vesnice. Byla právě sobota začínajícího dlouhého Labor víkendu (prvního víkendu v září) a všude bylo živo rekreačními

radovánkami rodin, teenagerů a lidstva všeho věku. V průplavech panoval čilý provoz motorových člunů všech velikostí a mocností motorů. Jak jsme se přiblížili na nějakých dvacet kilometrů od Kenory, najednou jsme si uvědomili, že bychom snad ani nenašli místo pro táboření. Všechna použitelná místa se zdála mít na sobě chatu, nebo srub. Pokračovali jsme tak stále dál a já jsem nakonec v úspěšné navigaci přivedl naši loď ke vzdálenému majáku, který označoval vstup do dlouhé konečné úžiny před Kenorou. Nesla neméně zneklidňující jméno na mapě, než „Devil's Gap“ (Dávlova průrva). Ta byla v některých místech jen asi deset metrů široká a nějakých pět kilometrů dlouhá. Motorové čluny v ní závodily v obou směrech a předháněly se ve vytahování se, jak mají mocný motor a jak rychle dokáží manévrovat v úzkých křivkách, kde nebylo vidět za roh, kam se řítí. V tom se prodírala naše křehká kánoe. Někteří kapitáni člunů byli zdvořilí a zpomalili, když nás míjeli, aby nám nedělali velké vlny. Ale také byli takoví, kteří nám naopak chtěli ukázat, že s naší lodí nemáme v průplavu co dělat a stříhli to těsně okolo nás plnou rychlostí. Na konci úžiny se Milena s hrůzou otočila dozadu, když se těsně za námi sunula v úplné tichosti, jako třípatrový dům vysoká ohromná vyhlídková loď MS Kenora. Já jsem věděl o hezkém veřejném tábořišti na jižním okraji Kenory. Park se jmenoval Anishinabe, podle sdružení indiánských kmenů, nazývaného Koncil Tří Ohňů, sestávající z členů domorodých kmenů Ojibwe, Ottawa (nebo Odawa) a Potawatomi, které ho vlastnily a spravovaly. To mělo pobřeží s přístavem. Ale navštívil jsem ho před časem jen s Jeepem od silnice při jedné z mých cest do Fort Frances a teď jsem z povrchu jezera nemohl ve členitých zálivech poznat, kde se nacházelo. Objevili jsme se tak najednou uprostřed Kenory s budovami hotelů, obchodních středisek a nemocnice po březích okolo. Bylo jasné, že jsme záliv tábořiště přejeli. Místní muž u doku přístaviště však o tábořišti našťastí věděl a popsal nám cestu jak ho najít. Museli jsme se tak asi kilometr vrátit, ale nakonec jsme místo úspěšně našli a získali jsme stanové místo s pěkným vysokým rozhledem na záliv a na člunový provoz v nedaleko končící Dávlově průrvě. Tábořiště sloužilo hlavně hostům s vozidly a s motor homy. Protože byl dlouhý víkend, tábořiště bylo téměř plné. Stanová místa se nacházela na terasách strmého travnatého srázu k vodě. Večer a v noci však přišla bouře, která změnila počasí. Horká sobota se změnila ve studenou deštivou a větrnou neděli s tím výsledkem, že většina táborníků sbalila a odjela. Kdybychom se byli nepřekonali v našem dopádlování až do Kenory již v sobotu, byli bychom teď beznadějně uvězněni větrem a počasím někde na nouzovém tábořišti v přelidněné zóně jezera.

V Kenoře jsme poprvé získali zprávy z domova. Kvůli kombinaci okolností, týkajících se prodeje našeho domu v Edmontonu (dostali jsme nabídku ke koupi) a dokončení úředních detailů Milenina odchodu do penze, jsme rozhodli, že pro tentokrát tady vodní pout' zakončíme. Vrátime se sem příští léto a budeme pokračovat dolů po řece Winnipeg do jezera Winnipeg a dál podle chuti. Nebudeme omezeni časem. Nejprve bylo však nutné dostat se nějak pro náš Jeep. Žádný autobus veřejné dopravy by nás k němu dovézt nemohl. Nic tím směrem nejezdilo. Milena přišla s nápadem, který se eventuálně ukázal skvělým. V mém předcházejícím osamělém cestování by se použít nedal, a proto jsem na tuto možnost nikdy nemyslel. Nuže, navrhl, abychom si zkusili vypůjčit auto z půjčovny. Byli jsme dva. K Jeepu pojedeme spolu v půjčeném vozidle a zpátky jej bude řídit Milena, zatímco já pojedu s Jeepem. Skvělý plán. Ale byl dlouhý víkend se svátkem v pondělí a jediná půjčovna aut v Kenoře byla zavřená až do úterka. Když nám dvě překrásné mladé indiánky v kanceláři parku Anishinabe prodloužily táboření až do úterka ráno, získali jsme čas poznat Kenoru. Během neděle a pondělí jsme nachodili hodně kilometrů pěšky a poznali jsme místní památky. V indiánském kafe jsme si dávali skvělou snídani a domorodý

personál si nás tak oblíbil, že se nám snažili sehnat svezení k Jeepu. Nikdo však bohužel cestu do zapadlého koutu údolí řeky, kde se nacházel, neměl. Auto jsme si tak rezervovali přes internet z kávy. V úterý ráno v osm hodin nám jej přivezl manažer půjčovny až k bráně našeho tábořiště, kam jsme mu právě přišli naproti. Po jeho dovezení zpátky do kanceláře půjčovny, jsme hned vyrazili. Byla to skvělá dohoda. Auto bylo zbrusu nové, jeho půjčení na den stálo pouhých padesát dolarů a jelo velmi ekonomicky. Před jeho vrácením po skončeném úkolu nebylo skoro co doplnit do jeho nádrže. Při cestování ve dvou budeme tenhle nápad vždycky používat. S Jeepem jsme si potom během dne prohlédli Kenoru v širším měřítku a prozkoumali jsme, kde budeme přenášet z jezera of the Woods do řeky Winnipeg příští rok. Portáž z jezera of the Woods do řeky Winnipeg byla velmi důležitá již za dob obchodu s kožešinami. Voyageuři ji pojmenovali „Rat Portage“. Slovem rat – krysa byla v tomto případě míněna pižmová krysa – ondatra, jejíž kožešina bývala taktéž populární komoditou obchodu. Usedlost Rat Portage, která se okolo místa vytvořila, později vyrostla do dnešního města Kenora. Prodloužili jsme si potom tábořiště ještě o další noc a večer jsme naložili Jeep kánoí a vším, kromě stanu a výbavy ke spaní. Počasí se teď již změnilo natolik, že v noci byl mráz. Za ranního šera jsme vyjžděli s namrzlým předním sklem a město jsme opouštěli v mrazivé mlze.

Písečná kosa a laguna Four Mile Bay